

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Факультет природничих наук

Кафедра агрохімії і ґрунтознавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

О 26 Овочівництво

Освітня програма Агрономія

Спеціалізація (за наявності) Агрономія

Спеціальність 201 Агрономія

Галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 2 від “11” вересня 2019 р.

м. Івано-Франківськ – 2019 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Овочівництво
Освітня програма	Агрономія
Спеціалізація (за наявності)	Агрономія
Спеціальність	201 Агрономія
Галузь знань	20 Аграрні науки та продовольство
Освітній рівень	Бакалавр
Статус дисципліни	обов'язкова
Курс / семестр	3 курс/6 семестр
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 22 год. Практичні заняття – 12 год. Самостійна робота – 56 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua

2. Опис дисципліни

Програма нормативної навчальної дисципліни "Овочівництво" розроблена відповідно до типової програми, затвердженої Міністерством освіти і науки України 2.09.1999 р. навчальна та наукова інформація із ботаніки, фізіології і біохімії рослин, землеробства, агрохімії, генетики, захисту рослин є базовою основою овочівництва. Овочівництво передбачає формування у здобувачів вищої освіти теоретичних знань основ біології овочевих культур, їх сучасного сортового асортименту та практичних навичок агротехніки їх вирощування.

Мета та цілі курсу

Мета дисципліни. Вивчити основні характеристики овочевих культур, що вирощуються на Україні: їх походження, сучасні сорти та гібриди, народно-господарське значення, ботанічну характеристику, біологічні особливості та технологію вирощування, особливості збирання і зберігання врожаю представників основних груп овочевих культур.

Основним завданням вивчення дисципліни "Овочівництво" є:

- вивчення походження, індивідуального розвитку та біології овочевих рослин і способів їхнього розмноження;
- вивчення науково-обґрунтованих технологій вирощування розсади, підготовки ґрунту, вибору сорту, сівби (висаджування), догляд за рослинами;
- удосконалення технологій вирощування високих урожаїв культур у відкритому ґрунті з метою одержання екологічно-допустимої товарної продукції при мінімальних затратах праці у різних ґрунтово-кліматичних умовах;
- забезпечення організації конвеєрного виробництва свіжої овочевої продукції протягом року.

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК3. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної

діяльності.

ЗК5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК6. Навички здійснення безпечної діяльності.

ЗК7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК8. Здатність працювати в команді.

ЗК9. Здатність спілкуватися з нефакхівцями своєї галузі (з експертами з інших галузей).

ЗК10. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК11. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

Фахові компетентності:

ФК 1. Готовність до комунікації в усній та письмовій формах на державній мові України, а також іноземній мові в межах вирішення завдань професійної діяльності.

ФК2. Здатність використовувати базові знання з основних підрозділів аграрної науки (рослинництво, землеробство, селекція і насінництво сільськогосподарських культур, агрохімія, агрометеорологія, плідівництво, овочівництво, ґрунтознавство, кормовиробництво, механізація в рослинництві, фітопатологія, ентомологія, агрофармакологія та інші).

ФК3. Здатність вирощувати, розмножувати сільськогосподарські культури та здійснювати технологічні операції з первинної переробки і зберігання продукції.

ФК4. Знання та розуміння основних біологічних і агротехнологічних концепцій, правил і теорій, пов'язаних з вирощуванням сільськогосподарських та інших рослин.

ФК5. Уміння застосовувати знання та розуміння фізіологічних процесів сільськогосподарських рослин для розв'язання виробничих технологічних задач.

ФК6. Здатність розуміти сутність сучасних проблем агрономії, науково-технічну політику в межах виробництва екологічно-безпечної продукції рослинництва.

ФК7. Володіння методами оцінки стану агрофітоценозів та прийомами корегування технології виробництва сільськогосподарських культур з урахуванням ґрунтово-кліматичних умов зони.

ФК8. Володіння методами програмування врожаю польових культур з урахуванням різних рівнів агротехнологій.

ФК9. Уміння дати оцінку придатності земель для вирощування сільськогосподарських культур з урахуванням виробництва якісної продукції.

ФК10. Навички оцінювання, інтерпретації й синтезу теоретичної інформації та практичних, виробничих і дослідних даних в галузях сільськогосподарського виробництва.

ФК11. Уміння застосування методів статистичної обробки дослідних

даних, пов'язаних з технологічними та селекційними процесами в агрономії.

ФК12. Уміння науково-обґрунтовано використовувати добрива та засоби захисту рослин, з урахуванням їхніх хімічних і фізичних властивостей та впливу на навколишнє середовище.

ФК13. Здатність розв'язувати широке коло проблем та задач в процесі вирощування сільськогосподарських культур, шляхом розуміння їх біологічних особливостей та використання як теоретичних, так і практичних методів.

ФК14. Навички управління комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у конкретних виробничих умовах.

ФК15. Вміти застосовувати фахові компетентності, щоб претендувати на первинні посади з агрономічних спеціальностей.

Програмні результати навчання:

ПРН3. Володіння українською та іноземною (на вибір – англійською, німецькою, французькою та ін.) мовами, зокрема спеціальною термінологією для проведення літературного пошуку.

ПРН5. Здатність демонструвати знання і розуміння ботаніки, мікробіології, генетики, фізіології рослин та екології в обсязі, необхідному для освоєння загально- та спеціалізовано-професійних дисциплін.

ПРН6. Здатність використовувати статистичні методи опрацювання даних у сільськогосподарському виробництві.

ПРН7. Здатність володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, а також культивування об'єктів і підтримання стабільності агроценозів із збереженням природного різноманіття.

ПРН8. Здатність демонструвати знання і розуміння дисциплін професійної підготовки (агrometeorології, агрохімії, ґрунтознавства, землеробства, ентомології та фітопатології, меліорації земель, кормовиробництва та луківництва, механізації виробничих процесів, рослинництва, селекції і насінництва, технології зберігання і переробки продукції рослинництва та ін.) в обсязі, необхідному для спеціалізованої професійної роботи у галузі сільськогосподарського виробництва.

ПРН21. Здатність володіти методами агрономічних досліджень та статистичної обробки їх результатів.

ПРН22. Здатність координувати, інтегрувати й удосконалювати організацію виробничих процесів у сільськогосподарському виробництві.

ПРН23. Планувати економічно вигідне виробництво рослинницької продукції.

ПРН24. Організовувати результативні і безпечні умови роботи.

ПРН25. Вдосконалювати знання і навички за допомогою довідкової та нормативної літератури, відповідної документації для вирішення виробничих завдань, пов'язаних з професійною діяльністю

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Овочівництво як	Овочівництво як галузь рослинництва і	Тестуван

	галузь рослинництва з вирощування овочевих рослин.	наукова дисципліна. Методи виробництва овочевої продукції. Структура галузі.	ня за темою, питання
2.	Біологічна характеристика овочевих рослин. Класифікація та походження.	Класифікація овочевих культур. Морфологічні особливості овочевих культур. Первинні і вторинні центри походження овочевих культур. Життєві форми. Періодичність росту і розвитку овочевих культур.	Тести, питання
3.	Вимоги овочевих рослин до умов навколишнього середовища та їх оптимізація у відкритому і закритому ґрунті.	Взаємодія овочевих рослин з факторами навколишнього середовища. Кліматичні, едафічні, біотичні і антропогенні фактори та їх вплив на формування врожаю овочевих культур. Тепловий режим. Світловий режим. Повітряно-газовий режим. Поживний режим. Удобрення овочевих культур.	Тести, питання
4.	Розмноження овочевих рослин і метод розсади.	Біологічні особливості різних способів розмноження. Різноманітність насіння овочевих культур. Морфологічна характеристика та біологічні особливості насіння. Сортові та посівні якості насіння. Способи підготовки насіння до сівби. Строки і способи сівби та садіння овочевих культур. Норми висіву насіння. Суть методу розсади. Місце вирощування розсади. Вік і площа живлення розсади. Пікірування сіянців, його значення. Безпікіровочний спосіб вирощування розсади.	Тести, питання
5.	Сівозміни з овочевими рослинами.	Значення сівозмін в овочівництві. Розміщення овочевих культур у сівозмінах залежно від природно-кліматичних та інших умов. Місце овочевих культур в структурі посівних площ. Типи сівозмін з овочевими культурами. Організаційні і агротехнічні заходи по підвищенню родючості ґрунту. повторні, поживні й ущільнені посіви овочевих культур.	Тести, питання
6	Овочеві культури групи Капустяних.	Народно-господарське значення і біологічні особливості. Місце культур у сівозміні. Основна і передпосівна підготовка ґрунту. Технологія	Тести, питання

		вирощування розсадним способом ранньої, середньої і пізньої білоголової капусти. Безрозсадна культура білоголової капусти. Технологія вирощування інших видів капусти. Особливості насінництва однорічних і дворічних капуст.	
7.	Плодові овочеві культури родини Пасльонові.	Народно-господарське значення і біологічні особливості. Технологія розсадної і безрозсадної культури помідорів. Технологія вирощування перцю і баклажанів.	Тести, питання
8.	Плодові овочеві культури родини Гарбузові.	Народно-господарське значення і біологічні особливості. Технологія вирощування огірків у відкритому ґрунті. Особливості вирощування кабачків, патисонів. Малопоширені гарбузові культури.	Тести, питання
9.	Вирощування баштанних культур.	Народно-господарське значення і біологічні особливості. Промислова технологія вирощування гарбузів, кавунів, дині.	Тести, питання
10.	Овочеві культури родини Бобові і Тонконогові.	Народно-господарське значення і біологічні особливості. Місце культур у сівозміні. Технологія вирощування гороху овочевого, квасолі, бобів. Технологія вирощування кукурудзи цукрової.	Тести, питання
11.	Овочеві культури групи Коренеплідних.	Народно-господарське значення і біологічні особливості. Місце культур у сівозміні. Основна і передпосівна підготовка ґрунту. Технологія вирощування столового буряка. Технологія вирощування коренеплідів родини селерових. Технологія вирощування коренеплідів родини капустяних. Насінництво столових коренеплідів.	Тести, питання
12.	Овочеві культури групи Цибулинних.	Технологія вирощування цибулі ріпчастої з насіння, сіянки і розсадою. Особливості вирощування зеленого пера у відкритому і закритому ґрунті. Вирощування озимого і яркого часнику за традиційною технологією. Насінництво цибулі.	Тести, питання
13.	Зеленні овочеві культури.	Народно-господарське значення і біологічні особливості. Технологія	Тести, питання

		вирощування салату посівного, шпинату та кропу.	
14.	Багаторічні овочеві культури.	Народно-господарське значення і біологічні особливості. Промислова технологія вирощування спаржі, хрону, естрагону, щавлю, катрану, ревеню, артишоку.	Тести, питання
15.	Принципи функціонування овочівництва закритого ґрунту.	Класифікація споруд закритого ґрунту, їх характеристика. Особливості конструкцій овочевих і розсадних споруд. Парники і їх конструктивні елементи. Способи обігріву. Обладнання для вентиляції, поливу, електродосвічування, підживлення, боротьба з шкідниками.	Тести, питання
16.	Обігрів, ґрунти, субстрати і підготовка споруд закритого ґрунту до експлуатації.	Штучні ґрунтосуміші і підтримання їх родючості. Використання для поліпшення ґрунтосумішей торфу, природних ґрунтів у плівкових теплицях. Контроль за мінеральним живленням рослин у спорудах закритого ґрунту.	Тести, питання

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	-
Практичне заняття	30
Самостійна робота	10
Індивідуальне завдання	10
Екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції																		-
Практичні з-тя		4		4		4		4		4		5			5			30
Самостійна р-та														10				10
Індивідуальні завдання																10		10
Екзамен																	50	50
Всього за тиж-нь	1	4	1	4	1	4	1	4	1	4	1	8	1	10	1	4	50	100

Шкала оцінювання: вузу, національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
Кабінет 420, 20 м ²	Мультимедійний проектор, 1 шт. Мультимедійний екран, 1 шт. Графопроєктор, 1 шт.

Література:

Методичне забезпечення.

1. Карбівська У.М. Курс лекцій з овочівництва студентам заочної і денної форми навчання спеціальності «Агрохімія і ґрунтознавство». Івано-Франківськ : Симфонія форте, 2008. 156 с.

2. Карбівська У.М., Турак О.Д. Методичні рекомендації проходження навчальної практики з «Овочівництва і плодівництва». Івано-Франківськ, 2009, 19 с.

3. Карбівська У.М., Турак О.Д. Навчально-методичні матеріали з курсу «Овочівництво» (для студентів денної та заочної форми навчання). Напрямок підготовки: 201 – «Агрономія». Івано-Франківськ, 2016. 336 с.

Базова

1. Кутовенко В.Б., Михаліна І.Г. Сучасні технології вирощування овочевих культур. Навчальний посібник. Вінниця. 2012. 263 с.

2. Чернишенко В.І., Пашковський А.І., Кирий П.М. Сучасні технології овочівництва відкритого ґрунту. Рута. 2017. 338 с.

3. Барабаш О.Ю. Овочівництво. Київ: Вища школа, 1994.

4. Барабаш О.Ю., Гутиря С.Т., Хареба В.В. Розсада овочевих культур. Київ: Вища школа, 2002.

5. Барабаш О.Ю., Семенчук П.С. Все про городництво. Київ: Вирій, 2000.

6. Барабаш О.Ю., Тараненко Л.К., Сич З.Д. Біологічні основи овочівництва: Навчальний посібник. К. :Арістей, 2005. 348 с.

7. Чернишенко В.І., Пашковський А.І., Кирий П.І. Сучасні технології овочівництва закритого ґрунту. Рута, 2018. 400 с.

8. Бризгалов В.А. Овочівництво закритого ґрунту. Київ: Вища школа, 2003.

9. Вадченко Н.Л. Город без турбот: Сучасний календар городника. Донецьк: ТОВ «ВКФ «БАО», 2011. 320 с.
10. Гіль Л.С., Пашковський А.І., Суліма Л.Т. Сучасні технології овочівництва закритого і відкритого ґрунту. Вінниця «Нова книга». 2008. 368 с.
11. Грекова Н.В., Лазарева О.М., Любович О.А., Онопрієнко Д.М., Шемавньов В.І. Овочівництво відкритого ґрунту. Львів «Магнолія 2006», 2010. 470 с.
12. Данилюк І.Г. Сучасна енциклопедія садового і городника. Донецьк, ТОВ ВКФ «БАО», 2005.
13. Іваненко П.П., Приліпка О.В. Закритий ґрунт: Навчальний посібник. К.: Урожай, 2001. 360 с.
14. Овочівництво: Навчальний посібник/За ред.. В.І. Шемавньова. Дніпропетровськ: ДДАУ, 2001. 392 с.

Допоміжна

1. Харсун А.І., Харсун В.А., Іваненко П.П. Спосіб вирощування розсади овочів. Патент України № 94042653. Дата видачі патенту 01.10.96.
2. Харсун А.І., Іваненко П.П., Харсун В.А. Світловий режим мікроклімату помідора в закритому ґрунті. Вісник аграрної науки. 1996. №11.
3. Барабаш О.Ю., Гутиря С.Т., Хареба В.В. Помідор. Київ: Вища школа, 2001.
4. Барабаш О.Ю., Гутиря С.Т., Хареба В.В., Андощук О.О. Гарбузові овочеві культури. Київ: Вища школа, 2001.
5. Барабаш О.Ю., Гутиря С.Т., Шрам О.Д. Цибулинні овочеві культури. Київ: Вища школа, 2002.
6. Барабаш О.Ю., Гутиря С.Т., Шрам О.Д. Столові коренеплоди. Київ: Вища школа, 2003.

Інформаційні ресурси

- <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=378>
- www.ovoch.com
- www.agromage.com
- <http://moodle.nubip.edu.ua/>
- <http://elearn.nubip.edu.ua>

7. Контактна інформація

Кафедра лісового і аграрного менеджменту	Факультет природничих наук вул. Галицька 201, каб. 206, 107 тел. (0342) 59-61-66 (0342) 59-61-72 сайт: https://kl.pnu.edu.ua E-mail: klam@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Карбівська Уляна Миронівна
Контактна інформація викладача	uliana.karbivska@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та положення про Комісію з питань етики та академічної
--------------------------	---

	<p>доброчесності, Положення про запобігання плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; отримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.</p>
Пропуски занять (відпрацювання)	<p>Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в дистанційній онлайн режимі за погодженням із деканом факультету)</p>
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	<p>Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку відповідно до зазначених критеріїв оцінювання у ЕНК. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).</p>
Додаткові бали	<p>Позитивно оцінюється відповідальність, старанність, креативність, фундаментальність.</p>

Викладач

У.Карбівська